

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 15 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos peti: sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A külpolitikai helyzet.

Arad, augusztus 8.

A román királyi pár tegnap vett bucsut vendéglátó magas barátaitól, a magyar királytól és annak felséges nejétől, Erzsébet magyar királynétől. A látogatás jelentősége nem tárgya a találgató kombinációknak, mert még a leghivatalosabb források is beismerik, hogy Ischlben a romániai királyság csatlakozása a közép-európai hatalmakhoz nyert végleges szabályozást; legfeljebb az a lényegtelen körülmény lehet a vita tárgya, hogy vajon a Duna melléki állam belépése a hármasszövetség körébe már régebben befejezett tény volt-e, s ez alkalommal csupán az ujon alakult helyzetre való tekintetből hoztattak némely konkrét határozatok, vagy pedig hogy csak most kötött meg a formális szövetség?

Ákár az egyik, akár a másik eset álljon is, a végleges megállapodások jelentőségére nézve az egészen irrevelans. Bevezett tényül vehetjük, hogy monarchiánk külpolitikájának intézésében s ezzel hazánk érdekeinek s biztonságának megvédésében előrelátó és sikerteljes lépés történt, mely nagyobb bizalommal enged immár tekintenünk a közel jövőbe.

És ez a jövő épen nem mondható valami nagyon megnyugtatónak. Mióta e helyen a nemzetközi viszonyok ismertetésével rámutattunk azon szypptomákra, melyek a békére valló eddigi konjunkturákban s a nagyhatalmak kölcsönös magatartásában fordulatot jeleztek, azóta tényleg nagyot változott a külpolitikai látkör

időjelzőjének állása s olyan fejlemények bontakoztak ki az európai szemhatáron, melyek egy esetleg közelálló bonyodalom ellenében első sorban monarchiánkat kényszerítették állást foglalnia.

Bulgáriának kétes játékot üzött kormányja azóta szint vallott, s a fejedelemséget határozottan az orosz gyámkodás alá terelte. A fejedelem maga tehetetlen eszközévé lett azon kalandor pártnak, melyet ő emelt hatalomra azért, hogy általa trónját biztosítsa. Számításában csatlakozott s az orosz csár, kinek felajánlotta hazája függetlenségét, ezen szegyenletes árt, mint jogos tributumát elfogadta ugyan, de az ellenértéket meg nem adta, sőt cynikus kimételességgel jelentette ki, hogy Ferdinánd fejedelmet bitorlónak tekintti és a bolgár trónon őt soha elismerni nem fogja.

A Romániával kötött szövetségünk tehát ellensúlyozni van hivatva azon veszteséget, melyet az orosz befolyás következtében a Balkán félszigeten volt pozícióink Bulgáriában szenvedett. A mig Oláhország az orosz inváziót — a hármasszövetségre támaszkodva — esetleg fegyveres kézzel is távol tartja Bolgárországtól, addig a muszka politika kevés hasznát veheti e fejedelemségben nyert befolyásának.

De nem csak Románia, hanem Szerbia is — úgy látszik — szorosabban óhajt csatlakozni Ausztriához és azzal együtt a közép-európai hatalmak békeszövetségéhez. És mindkét államnak nagy oka volt erre a lépésére. Ugyanis eltekintve attól, hogy az orosz hatalom nö-

vekedése a Balkán félszigeten állandó veszedelem, az ő függetlenségükre nézve, mig a macedóniai forrongások által is veszélyeztetve látják érdekeiket.

E tartomány egyes részeihez ugyanis Románia ép úgy mint Szerbia jogot formálnak, és el nem tűrhetnék, hogy az orosz protektoratus alatt álló Bulgária muszka segítséggel azt úgy magának foglalja, mint annak idején Kelet-Ruméliával tette.

Az érdekek ezen komplikációjában kerültek Oláh- és Szerbország ellentétbe nem csak Bulgáriával, hanem az Orosz politikával is, mely a bolgár forradalmi propagandát a macedóniai fölkelés terjesztésében nyilvánvalólag támogatja, sőt Románia bolgár lakosságú részeiben is megindította az államellenes izgatást.

Kitünik ebből, hogy Ausztria-Magyarországot alkotmányos intézczióktól ment külpolitikája természetes védnöke- és szövetségesevé tette az önállóságukra féltékeny s további fejlődésre utalt Balkán államoknak, s ha monarchiánk ezen miszcziójának megfélelni kész — a mint azt a legujabban tényleg igazolta — úgy nincs mit tartania attól, hogy a délkeleten az orosz befolyás kiszorítja katalmi szférájából.

BELFÖLD.

A miskolci püspöki értekezlet. Mint lapunkat értesítik, a tegnapi miskolci püspöki értekezlet nem volt hivatalos összejövetel, hanem a jelenlevő püspökök csak maguk között beszéltek meg néhány egyházi

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A prágai kiállításról.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Írta: Tolnai János dr.

Az idegennek, ki jelenleg Csehországnak szézhathárom templommal ékeskedő metropolisába eljut, első tekintetre szemébe ötlük, hogy minden tér, minden ut és minden utcának sarkán és nevezetesebb pontján ott ékeskedik egy takaros táblácska, melyen bizonyos irányban mutató nyíl látható és piros betűkkel e szó „Vystava”. Semmi egyéb. E szó magyarul kiállítást jelent, a nyíl pedig azon irányt, melyben az embernek haladnia kell, hogy a kiállítást elérje.

Az idea nem rossz. E táblácska egyrészt állandó hirdetését képezi a kiállításnak, másrészt utmutatóul szolgál az idegennek, ki a „Národopisná Vystava Československá”-t vagyis a csehszláv néprajzi kiállítást el akarja érni.

Ezen kiállítás képezi manapság Prága szellemi életének központját. Annak pusztasámlítására is megdobban a szive, felvillan a szeme a jó cseh atyfiáknak. Mert ez a kiállítás cséljára, rendeltetésére és összealakítására nézve egészen elüt minden más e nembeli vállaltól.

Est különben konstatálja is a kiállításról kiadott kis utmutató, (melynek egy német

nyelvu példányára csak nagyon sikerült szert tennem) midőn bevezetésében a következőket mondja: Az 1891. évi prágai általános országos kiállítás világos bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy mennyire lépést tartunk a modern élet minden ágában az európai haladással. A jelen kiállítási czélja az, hogy kimutassuk, hogy a nemzeti élet tekintetében, mely a kosmopolitikus áramlatoknak kevésbé van kitéve, mint sajátos néptörzs mennyire fejlődött önerőnkől. Czélja e kiállításnak, hogy szűkebb értelemben vett népeletünket mutassa be.

Mi magyarok csak hirből, egészen fölületesen ismerjük a csehországi politikai viszonyokat, de e csekély tájékozottság nélkül is egy tekintet elegendő arra, hogy megállapítsuk, miszerint e kiállításnak határozottan politikai tendenciája van, amit Prágában nem is igen igyekeznek letagadni. Egy újabb láncszemét képezi a csehek és németek, vagyis a szláv és germán elem amaz ádáz küzdelmének, mely évtizedek óta Ausztria politikai életének rugóját képezi.

A kiállítás maga érdekes és reánk magyarokra, kik ép a milleniumi kiállításra készültünk, tanulságos is.

Nem vesszük igénybe az utozasarkokon levő jelzőtáblácskák kalandolását, hanem a lovasuton tesszük meg egy hatosért a kiállítás területéhez vezető meglehetősen hosszú utat.

Már messziről szemünkbe ötlük a kiállítás

óriási, két toronnyal ékített hatalmas ivből álló, népies szláv stýlben tartott főkapuja, mely stýljénél fogva az e fajta építkezések-nél szokásos sablontól egészen elüt.

A kapun áthaladva szemben találjuk a nagy iparpalotát, mely az 1891-iki kiállításra készült, s azóta miként a budapesti, állandóan meghagyatott alkalmi és időszaki kiállítások czéljaira. Az épület maga impozánsabb és hangulatteljesebb mint a budapesti iparcarnok. Az előtte fekvő tér gyönyörűen parkirozva van, a park alsó végén Podjebrád György, cseh király lovasszobra látható, mig jobbra és balra, igazgatási és egyéb kiállítási épületek foglalnak helyet, emlékeztetve az 1885-iki budapesti kiállítás corsojának és a körüli részének elhelyezésére.

A nagy iparcarnok a népszaki kiállítás színterétül szolgál, mig az ipari kiállítás, mely a jelen kiállításnak csak mellékágát képezi, a terület hátsó részébe szorult.

A szakértőre nézve természetesen a néprajzi pavillon képezi a legértékesebb látványlót. Hangyaszorgalmcmmal és igazi lelkesedéssel össze van ebben gyűjtve minden adat, mely a szlávság, s különösen Csehország tudományára, irodalmára, művészetére, kereskedelmére, iparára, technikai és gazdasági fejlődésére, egyszerű szellemi és gazdasági létének minden sphaerájára nézve felkutatható, különös suly lévén fektetve arra, hogy a mindentűt a statisztikai adatok graphics szemlélhető alakban tünjenek a néző szeméi elé.

kérdést. A hivatalos protestáns püspöki értekezlet ősszel lesz Budapesten, közvetlenül a konvent üléséhez elött s akkor fogják tárgyalni az egyházpólitikai törvények életbeléptetése ügyében a lelkészek számára készített utasítást, amelyet Mitrovics Gyula sárospataki teológiai tanár dolgozott ki.

Hazatérő miniszterek. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök augusztus 15-én, Lukács László pénzügyminiszter 17-én, Daniél Ernő kereskedelemi miniszter és dr. Wlasió Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter legkésőbb 22-én tér vissza a fővárosba. A miniszterek visszaérkezése után azonnali minisztertanács lesz az 1896. évi költségvetés megállapítása végett.

A minoriták új rendfőnöke.

— Saját tudósítónktól. —

Lapunk volt az első, amely említette, hogy a minoriták az idei tartományi gyűlésen Csák Czirjék, aradi tárházbeli tag mellett fognak csoportosulni. Mi, tisztában lévén a szerte uralkedő hangulattal, csaknem, mint tényt hoztuk meg Jánossy Demjén dr. bukását.

Jóslatunk nem volt alaptalan, mivel a Szegeden tegnapi megtartott tartományi gyűlés Csák Alajos Czirjékét választotta meg rendfőnökévé.

Csák, különben eddigi működésével rászolgált a kitüntetésre; nemcsak mint szabad-elvű lelkész, de mint hírlapíró, mint kiváló egyházi szónok is szép sikereket ért el.

Erdekes, hogy megválasztása összeesik névnapjával.

Uj méltósága a legszebb ajándék neki e napra, annyival is inkább, mivel erős a hitünk, hogy a rend kormányzata Csák Czirjéknél erős kezekbe van letéve.

Jánossy Demjén dr. — mint értesülünk — elhagyja Aradot, s egy másik tárházban tölti le további közketonáskodása idejét; Csák Czirjék azonban Aradon marad, s innen intézi a rend ügyeit.

Csák Czirjék életrajzi adatait a következőkben ismertetjük:

Csák Alajos Czirjék született Félégyházaán, 1855. decz. 28-án, előkelő nemesi családból. Tanulmányait Félégyházaán kezdte meg, majd Szegeden folytatta és 1874. okt. 4-én, belépett a Minorita-rend kötelékébe. A teológiát Egerben elvégezvén, a rend kormánya

1877-ben Kézdivásárhelyre küldötte, hol egy évig mint elemi iskolai tanító s egy évig mint tanár működött az ottani algymnáziumnál. Azonban itt elkezdett betegeskedni és saját kívánságára a rendfőnök 1879-ben Nagy-Bányára helyezte főgym. tanárnak. Itt 7 éven keresztül működött s nagymérvű elfoglaltsága mellett is szerkesztette a „Nagy-Bánya és Vidéke” cz. heti lapot, melyben különösen a román tulköveteléseknek volt erős ostromozója. Áldozó pappá 1880. jan. 6-án szenteltetett. Az 1886-ban tartott nagy káptalan megválasztotta szilágysomlyói házfőnöknek és gymnáziumi igazgatónak az egészség tekintetében teljesen megerősödött férfit, e tisztelet 6 éven keresztül ritka kitarással, szorgalommal és tapintattal viselte és nemcsak rendtársai, hanem a város intelligens közönsége előtt is a becsülés és tisztelet tárgya volt. Hat évi működés után megelégette a tanári kenyeret és a lelkészi pályára óhajtott lépni. Ezen óhaját a rendfőnök teljesítette is s 1892-ben Aradra hozta segédlelkésszé és hitoktatói minőségben. Közöttünk rövid 3 év óta működik s ezen idő alatt is Arad város közönségének köztiszteletét érdemelte ki. Mi tiszteljük benne a kiváló társadalmi férfit, a jeles szónokot, a népszerű hitoktatót s a szegényeknek valódi gondviselőjét. Az aradi rendház tagjai június 20-án egyhangulag képviselőjüknek választották meg az idei nagy káptalanhoz és mint ilyen felé fordult a rend tagjainak bizalma, midőn öt rendfőnöküké választották.

IDÓJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 757.5 milliméter, délután 2 órakor 756.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $^{\circ} + 20.0$, délután 2 órakor $^{\circ} + 25.1$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 8. délután 2 órakor EN. 7. Felhőzet: reggel derült, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Meggyilkolt milliomos.

— Eredeti tudósítás. —

— augusztus 8.

Lapunk tegnapi számának távirati rovatában már közöltük, hogy Deutsch Lajost, a budapesti Haas és Deutsch cég egyik főnökét meggyilkolták.

Részletes tudósításunk erről a szenzációs gyilkosságról a következő:

Szenzációs gyilkos merénylet tartja igazgatóságban a főváros közönségét, de különösen kereskedői világát.

Fényes nappal, tegnapi délután 4 óra tájban Deutsch Lajos vállalkozót, a Haas és Deutsch cég egyik főnökét gyilkolta meg a cég egy elbocsátott erdőigazgatója, jó-

leszi Chászár Károly. Az áldozat azonnal meghalt, míg a tettes a főkapitányság börtönében ül.

A gyilkosság részletei a következők.

A Haas és Deutsch vállalkozó cég irodahelyiségét most rendezik be a Teréz-körút 44. sz. a. ház első emeletén, hová a gyárutca 3. sz. a. házból költözött. A vállalatot a cég egyik tagja Deutsch Lajos veseti, mert Haas családjaival furdón időzik. A cégnek Máramaros megyében nagy erdői vannak, melyeket mintegy másfél év előtt eladtak egy részvénytársaságnak s ez azóta mint „Máramarosi faipar részvénytársaság” működik.

Ez időtájt az erdősegek igazgatója jóleszi Chászár Károly volt, a kit azonban az új cég megalakulásakor állásából elbocsátottak. A cég állítólag 4000 frttal adósa maradt az erdőigazgatónak, s valószínű, hogy ez volt az oka annak, hogy a gyilkosság megtörtént.

Délután 4 órakor jelentették, hogy Chászár Károly beszélni óhajt Deutsch Lajossal. A cég egyik alkalmazottja Gábor Emil bement főnökéhez, hogy a vendéget bejelentse, de miután akkor épen valami Bachrach nevű ügynök volt bent, az alkalmazott azzal az üzenettel jött ki, hogy a főnök nem fogadhatja, mert el van foglalva. Chászár az üzenetre igen felindult, s oda kiáltott:

— Nincs ideje? Nekem sincs, de azért megvárom!

Ezzel fel s alá járt az előszobában, a hol Gábor is jelen volt. Alig hogy Chászár a szavakat kiejtette száján, az előszobából nyíló egyik irodahelyiség ajtaja feltárult, s megjelent ott Bachrach ügynökkel az öreg Deutsch Lajos.

Amint ezt Chászár észrevette, az ajtóhoz ugrott, erőyes hangon követelte, hogy 4000 fortnyi járandóságát Deutsch fizesse meg. Deutsch erre azt választotta, hagyja őt békében, nincs ideje. Chászár erre fenyegető hangon visszaszólította a távozni készülő Deuschot, s mikor ez megfordult, revolvert rántott elő s szavakkal:

— H a t i n e m f i z e t t e k, m a j d f i z e t e k é n! — s abból egymásután két lövést tett.

A második lövésnél Deutsch jobb homlokán találva, a rozra esett, s élettelenül maradt a padozaton.

E pillanatban rávetették az iroda alkal-

Sajnos, hogy mindezen adatok szemléjénél megítélésénél az idegen sokban nagyonis képzelőtehetségére van utalva, mert a kiállítás rendezői minuciózításig menő szorgossággal elkerülték azt, hogy a kiállításon akár csak egy szó legyen is más nyelven olvasható mint csehül. Ezek a jó urak elfeledték, hogy a kiállítást idegenek is nézik, vagy azt akarták, hogy az idegenek meg ne értsék. Es így valóságos inkognitó kiállítás, melyen az idegen sokat lát és keveset ért, tehát keveset is okul s szinte közelfekvő a gyanu, hogy a derék csehek nem igen akarták, hogy az ő kiállítási adataik, idegenek részéről ellenőrzésnek legyenek kitéve. Már pedig az ő felirásaitak nemhogy megérteni, de még elolvasni is nehéz. Nem cseh nyelven pedig a szöveget kivéve, „Bitte nicht zu rauchen“, az egész kiállítás területén egy mázsa aranyért egy szótágot sem talál az ember. Nemzeti lelkesedésükben a prágaiak csak annyival törődnek az emberrel, hogy nem szeretnék magukat általuk felpörköltetni. Egyébként kevés ügyet vetnek rájuk, mert dacára, hogy az utmutató hangszólyozva emeli ki, hogy a személyzet szigorúan utasítva van, hogy az idegennek felvilágosításokkal szolgáljon: német szóra azok a jámbor lelkek vagy sehogy vagy immel-ámmal felelnek, ami eléggé kényelmetlen állapot, mert az ilyen formájú szöveget, mint „Skolstvi, Vychod, Spolki, Pravek, Zemi, Ceskych, Hasicstvi, Darstvi“, még akkor sem érti meg az idegen, ha még oly rokonszenvel viseltetik is a szláv faj és annak képességei iránt. Hát bizony ez a titokzatosság kissé

tulhajtása a chauvinizmusnak bármennyire is tiszteljük a nemzetiségi érzéseket.

Erdekes a kiállítás azon része, mely az egyes szláv vidékek falvainak és lakóházainak típusait mutatja be. Van ott cseh-szláv falu, hanák parasztlak, látunk Csehország különböző vidékeiből parasztházakat, gazdasági épületeket, néhány falusi korcsmát, malmot, halászkunyhót, egy falusi templomot, mely utóbbi annyiban érdekes, hogy az úgy mint ott előttünk áll, Podulsán faluból lett áthozva, s eredeti alakjában felállítva.

Nem érdektelen, és a kiállítás tárgyilagosságának jellemzésére figyelemre méltó az a körülmény, hogy a szláv építészeti típusok között ott szerepel egy „Valasske Oddeleni“ is, egy a kalauz szerint a „walachische Karpaten“ vidékéről való falu. Tehát a románok is kegyesen be lettek sorozva szlávok közé, a mi ellen, a nemzetiségek legújabbkori egymásközti ölekezése dacára, a románok tiltakozásnak legerősebben.

A magyarországi szlávokról sem feledkezik meg a kiállítás. A magas kárpátokban lakó szláv testvérek lakóháza is látható többek között, még pedig mint a hivatalos utmutató írja, O r a v a (hihetőleg Arva) megyéből való. E kis házikóról a kiállítási kalauz a következő ismertetést nyújtja.

„A Tatra szegény gyermeke sajátkezüleg építi házát, mely alig védi őt a hidegtől és esőtől; itt tengeti a jólelkű tótember (der gutmüthige Slovak) gondterhos emberhez nem méltó létét, erősen elnyomatva a természet és

a budapesti emberek által.“ A budapesti emberek alatt az író természetesen a központi kormánypartot és a magyar népet érti, mely a nemzetiségeket elnyomja. Lám, lám, hogy hogyan fáj a prágai kiállítás hivatalos írójának a magyarországi tótok feje.

Igen szép dolog a kiállításnak a régi Prágát reprezentáló csoportozata, mely a régi Prágának huszonhét régi épületét, köztük már nem is létező templomot mutatja be élethűen, igen szép művészi kivitelben, még pedig plastikus alakban. Az ember az ezen házak által alkotott utcákon és tereken jár, s az egyes házakban levő üzletekben vásárolhat, úgy hogy e csoportozat a tényleges való képzetét kelti fel lelkünkben.

A kiállítás igen nagy terjedelmű, s még sok többé-kevésbé érdekes részletet tartalmaz, melyek azonban nem térnek el az eddigi kiállítások látványosságaitól. Mint különlegesség felemlithető a Fontaine lumineuse, egy hatalmas szilárd anyagból épült alkotmány, melynek bádorg kupolája művészi kivitelű szőkő kutnak képezi alapját, melyből óriási vízmennyiség szökik fel és zuhog alá gyönyörű alakban. Az egész alkotmány, a felszökkelő vízmennyiség és a körötte levő viztartányok tartalma különféle színű villamos izó lámpákkal vala megvilágítva, s az alkony beálltával a gyönyörű szökőkút gyönyörködteti a kiállítási korzó közönségét.

A fontaine lumineuse csak újabbban van működésben. Ep azon nap estéjén, melyen a kiállítást néztem, tették az első kísérletet. A

mazottai magukat Chászár s kicsavarták kezéből a revolvert s rögtön előhívták a mentőket, valamint értesítették az esetről a rendőrséget is.

A mentők rögtön a helyszínen termettek dr. Kovács Aladár vezetése alatt, de már nem segíthettek. — Deutsch halott volt.

Nemsokára megérkezett a rendőrség részéről Bonis István fogalmazó Kovács István rendőrorvossal, valamint dr. Drizsényi soros vizsgálóbíróval, a kik felvették a helyszíni szemlét s a később érkezett detektíveknek átadták a gyilkost, a ki minden ellenszegülés nélkül követte őket.

E közben természetesen a Teréz-köruton óriási néptömeg verődött össze úgy, hogy a nagyszámú lovas- és gyalogrendőr alig volt képes a rendet föntartani s egy ideig a kosiközlekedés is fennakadt. Később megérkezett Diener Akos dr. rendőrfogalmazó, a ki azután inkézkedett, hogy a házat s a irodahelyiségeket az idegenektől megtisztítsa, hogy a gyilkost elszállíthassák.

Ez perze igen nehezen ment, mert ekkor a ház — átjáróház lévén — mind a két oldalon el volt zárva az óriási tömegtől. Végre is nagynehezen az udvarba állt egy kétfogatu bérkocsi, a melyben azután három detektívvel beültették Chászárt, a kocsi két oldalára s mögéje lovasrendőröket állítottak s így mentek be a főkapitányság épületébe.

Az áldozat rokonainak kérésére Diener fogalmazó kivitte, hogy a halott az irodahelyiségben maradjon s a törvényszék orvosi ott is boncolják föl.

A gyilkosság okát a következőkben adjuk: Jólézi Chászár Károly négy nap előtt jött Hosszaszóról a fővárosba, hol a Páris-szálloda 71. számú szobájában lakott. Azzal a határozott széllel jött föl, hogy ügyét rendezze.

Ez a rendezendő ügy pedig az volt, hogy Chászár, a ki máramarosi faipar-részvénytársaság tulajdonát képező ruszpojánai erdősegeknek volt az igazgatója, innen 1894. deczember havában minden fölmondás nélkül hirtelen el lett bocsátva. Ő akkor ebbe a hirtelen való elbocsátásba nem akarván beleegyezni, három havi fizetését kérte a cégétől, melyet a cég nem akart neki megadni.

Hogy mi volt a hirtelen való elbocsátásnak a tulajdonképeni oka, azt eddig bizonyo-

san megtudni nem lehetett s erre nézve háromféle verzió kering. Az egyik verzió szerint Chászár nem tudott elszámolni négyezer s ötszáz forintból s ezért történt volna a hirtelen elbocsátás. A másik verzió szerint akkor vette volna át az üzletet Haas és Deuschtól a mostani cég, mely nem reflektált a Chászár szolgálatjára; a harmadik verzió szerint fordultak elő ugyan differenciák a cég és Chászár között, a cég el is bocsátotta e miatt őt, de hogy voltaképen a cégnek vagy Chászárnak volt-e igaza, azt határozottan tudni most sem lehet. S tényleg úgy látszik, hogy ennek az utolsó verzióknak van a legtöbb alapja.

Erre mutat az is, hogy mikor az elbocsátás alkalmával Chászár hivatkozott arra, hogy ő nem tett semmit, a mivel erre okot szolgáltatott volna s hogy ne hagyják családját és őt elpusztulni, kis idő múlva adtak neki mégis 750 frtot váltóra, a mely váltó félévvel lévén kiállítva, most, augusztus 11-én vált esedékessé. Akkor, mikor a 750 frtot átadták neki, nyilatkozatot vettek tőle, hogy a cég ellen többé semmi követelni valója sincs.

Chászár — saját vallomása szerint — már tegnapelőtt is felkereste Deuschot Teréz-körut 44. sz. a. irodájában. Beszél is vele s csodálkozásának adott kifejezést, hogy a 750 frtos váltó kifizetését kívánják tőle. Együttal megkérte Deuschot, hogy ő, mint a társaság egyik igazgatója, járjon közbe ügyében, mert őt igaztalanul bocsátották el s még neki van a társaságon 4600 frt követelni valója.

Deutsch azonban jóformán meg sem hallgatta, hanem kintasította.

D. u. ismét fölkereste irodájában Deuschot azzal a határozott szándékkal, hogyha most sem sikerül ügyét rendeznie, akkor csuffá teszi, hogy a dolog a nyilvánosság elé kerüljön. Lelőni azonban nem akarta.

Mikor Chászárt a főkapitánysághoz behozták és Drizsényi László vizsgálóbíró kihallgatta, ugyanazokat mondta el, mit mi itt megirtunk, váltig erősítvén, hogy őt minden ok nélkül bocsátották el a szolgálatból s hogy neki van 4600 frt követelni valója.

— Hogy nekem van igazam, bizonyítja az is, — ugymond — hogy kis idő múlva, mikor elbocsátottak, 750 frt készpénzt adtak — váltóra. Már pedig sikkasztónak nem igen adnak még pénzt is.

gépezet akkor még nem működött egész precíz, de a mű impozáns voltát, s időről-időre annak teljes hatását már akkor is constatálni lehetett, s a kiállítást látogató hazafiak nem győztek eleget tapsolni, amint a mű kisebb-nagyobb botlások után megkezdette működését.

Ez a taps, ez a lelkesedést jellemzi az egész kiállítást, mely mindez izében — miként már elmondottam sok tulzással is — nemzeti.

S ennek a nemzetnek minden egyes gyermeke azt a kiállítást a magáénak vallja, minden egyes jámbor cseh ábrázat csak úgy mosolyog, mintha azt akarná mondania világnak: Ime lássatok és csodáljátok, ez a mienk. A kiállításon mást, mint cseh szót nem igen hallani, aki németül beszél, szinte kinézik onnan, mintegy azt mondva, száműzve legyen innen minden a mi idegen, ez a mi területünk. — Es ebben annyi a viszik a chauvinizmust, hogy a kiállítási területen hangversenyző vagy féltőzot zenekar még egy ítemet sem játszik, melynek nem cseh ember a szerzője. Pedig háta zenét internacionális dolgnak szokták tartani. A mig Smetana és Dvorak műveit játszik még csak járja, de ezeken kívül egész sora kerül a csepperipolkáknak bemutatóra, hogy csak úgy émiyely a jobbhoz szokott gyomor, mig a jó kiállítási vendégek ádáz tapsolásban törnek ki, mire készségesen ugráz a zenekar, vagyis a cseh műsört kettős adagban kell bevinnünk. —
től nincs menekvés.

Hát szó, a mi szó, sok itt a tulzás, nem egyszer önként el kell mosolyognunk a nemzeti aspirációk egyes kicsinyes tulbuzgóságain, de önkéntelenül ez a gondolat is feltámad lelkünkben, hogy buzgalmat, törekvést, szorgalmat és tevékenységet sokat tanulhatnánk e kigunyolt pemák néptől. Ez népis sokat beszél és zajosan, de sokat dolgozik is. E kiállítás nagy szorgalom eredménye. Es okulni, tanulni, a népiskolákból felszállítják a gyermekeket Prágába az ország minden vidékéről. Csak úgy nyüzsgött a kiállítási terület az apró cseh csemetéktől, kik iskolák szerint elkülönítve, tanítóik és tanítónők vezetése alatt csodálták meg a látnivalókat. A vezetők pedig mutogatták, magyarázták a dolgokat a növendékeknek; szinte öröm volt nézni, mint tátotta el száját a sok szegény ember gyereke, ki tán először volt tul szegény falujának határán, s kinek már zsenge korában csepegtetik szívébe annak képzetét, hogy mily hatalmas nemzet a Szvatopluk nemzete.

A kiállításnak esti korzója is élénk, mozgalmas. Amint leszáll az est, kigyulladnak a villamos lámpák, a sok Pivo, Pivovar, Hostinec és Kavarna (mindenik korosmát és kávéházat jelent) megtelik jóképű csehekkel s felcsapott orru nemzetivel, az ő sajátos recsegő gyors beszédjüktől visszhangzik a levegő, a mint a nemzeti itókájuk az árpalé mellett dicsőítik a nagy mű szépségeit, s álmodoznak nemzetük nagy jövőjéről.

Mikor az inspekció tisztviselő szobájából kivezették s kérdezték, hogy tudja-e, hogy Deutsch meghalt, így felelt:

— Legalább egy zsidóval kevesebb van.

Benn a kihallgatása alatt renkívül nyugodt s higgadt magaviseletet tanusított.

Hogy hogyan történt a lövés s mit beszélt ekkor Deutschal, arra visszaemlékezni nem tud.

— Oly izgatott voltam — mondta — hogy nem tudtam, mint teszek. Csak annyit tudtam, hogy csuffá akarom tenni.

Majd tovább ezeket mondja: Egyébiránt szolgáltam én már herczegnél, bárónál, zsidónál, de valamennyi egyforma. Mindnyája egyformán nyuzta le a szegény ember bőrét.

A meggyilkolt Deutsch Lajosnak hullája ott maradt a Teréz-köruti irodában s valószínűleg ott is fogják fölbontani. A golyó jobb koponyáját érte, az agyat szétroncsolta s rögtön halált okozott. Orrán seb van, mely valószínűleg az eséstől származott.

A ház előtt, hol a katasztrófa történt, még későn esete így nagy emberáradat volt s az esti órákban erről a katasztrófáról beszéltek mindenfelé.

Deutsch az utóbbi hetekben, minthogy családjá nincs itt a fővárosban s azt a házat, melybe lakott, lebontják, illetőleg építik, az István főherczeg szállodában bérelt lakást. Felesége s három gyermeke van: egyetlen fia Tibor s két leánya, kik mindkettőn férjnél vannak. Az egyik dr. Széchi Ferenczhez, a másik gyögyei Toffler Illéshez ment férhez.

A családot, kik részint S-Györgyön, részint pedig Marienbádban vannak, táviratban értesítették a szomorú esetről.

A meggyilkolt ember épen tegnap, meggyilkoltatása napján lett nagyapa. Leányának, a ki Széchi dr. felesége, tegnap gyermeke született.

Glogavec ur pohárköszöntője.

— Megtörtént. —

Glogavec urnak nyugtalan éjszakája van. Holnap egy esküvőn kell szerepelnie násznagyi minőségben.

A repraezentálás külső fogásait jól ismeri és bizonyos, hogy a lakzin nem lesz nálánál tekintélyesebb alak, — de a lakomán tartandó pohárköszöntő! Ez nehéz Glogavec urnak.

Küzdelem a pénzért.

— Regény. —

Írta: Ter Hedberg.

Az „Aradi Közlöny” számára, svéd eredetűből fordítva. [36] [Utánnomás tilos.]

Axel eleinte bámult atyja különös viseletén és összefüggéstelen beszédén, de a bámulás csakhamar átváltozott csodálkozássá.

Nagy, csodálkozó szemekkel tekintett atyjára, s nem volt tisztában, hogy mit higgyen az egész jelenetből.

Lassan-lassan tisztába jött mégis a helyzettel, s midőn atyja megszűnt rimánkodni és fogadkozni, nyugodt mosoly vonult ajkaira s vigasztaló, de még mindig félnék hangon így szólt:

— Ne haragudjál, papa, hogy pénzemet a vízbe dobtam. Hiszen neked, papa, oly sok pénzéd van.

Karr felugrott, egyszerre mintegy leforrázva.

— Ki mondta ezt neked? — kérdé éles hangon, szigorú tekintetűt vetve fiára.

— Oh! Est jól tudom én, — szólt a gyermek mosolyogva. Papa, te gazdag, nagyon gazdag vagy.

Midőn azonban észrevette, hogy atyjának arca elváltozott, hozzá lépett s ajkait csókra nyujtva, így szólt:

— Akar a papa egy osókot?
Karr elvörösödött, de lehajlott és megcsókolta gyermeke homlokát. Zavartan fordítá el

Fölkel az ágyából, lámpát nyújt, belebukik a schlafrokba, papucsba s izgatottan jár föl-alá szobájában.

— Glogavecz! Glogavecz! Pedig te nem is vagy tökkel ütött fő!

Végre odaül az íróasztalához s nagy kinnal fogalmazni kezdi a dikciót:

— Tisztelt vendégkoszoru! Az előttem szólótt jeles szónokok már mindent elmondtak, a mit én akartam mondani . . .

Másnap, a lakomán.

— Halljuk Glogaveczet!

— A patvarba! gondolja Glogavecz, addig én nem beszélhetek, míg legalább is két szónok nem beszél. Kérlek, barátim, szólítsátok fel Noposák urat . . .

Noposák urat nem kellett sokáig nógatni. Eleget ivott ahhoz, hogy — merjen. Fölállt és mondott egy buta beszédet.

— Oh, az ökör!

— Hogy lehet ennyi számárságot összehordani!

— Halljuk Glogaveczet!

Glogavecz megint kérőre fogta a dolgot!

— Kérlek, barátaim, szólítsátok fel Schnierer urat . . .

Schnierer urat sem kellett sokat buzgatni. Készségesen fölállt, belekapott egy körmondatra és ennek a mondatnak a közepén szerencsésen belé is sült a beszédjébe.

— Ez is számárnak született!

— Halljuk Glogaveczet!

Glogavecz ur most már nyugodtan kelt fel és ünnepélyesen kezdte:

— Tisztelt vendégkoszoru! Az előttem szólótt jeles szónokok már mindent elmondtak, amit én akartam mondani. —dí.

IDOJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 9. —

Változó felhőzet. — Hűvös. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Augusztus 9. Péntek. Róm. kath. naptár: Rom. Emil. — Protestáns naptár: Róm. Em. — Görög-keleti naptár (Julius 28.): Prokor. Nik. — A nap kel 4 óra 49 perczkor, nyugszik 7 óra 21 perczkor.

Szabadságharozl emléktárgyak országos kiállítása (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

tekintetét, s gyorsan megfordulva, kiment a szobából.

Ugy érezte, mintha a csók valami keserű ízt hagyott volna ajkain, s kínos aggodalom szorította össze szívéét.

Az évek multak és Axel azon korba ért, melyben pályát kell választani. Elhatározott tehát, hogy Stockholmba megy két évre, nagy-nehezen kiereszkedve atyja beleegyezését, hogy a kereskedői pályára lépessen.

Ez volt az utolsó reményhorgony, melybe Karr bele is kapaszkodott. — Voltaképen az egész pályaválasztás önámítás volt, átlátszó fátyol, melylyel a meztelen valóságot akarták elfedni. Axel azonban gondoskodott arról, hogy a fátyol mielőbb széttépessék.

Már néhány hó múlva őszintén kijelentette, hogy nincs kedve kereskedővé lenni.

— Nincs kedvem szaporítani a kis- és nagy tolvajok seregét, s nem is érzek hajlamot a kereskedelmi pályához!

Elhatározta ennél fogva, hogy a szép művészetek tanulmányozására adja magát, — illetve, ezt fogja gyakorolni, „mert hála istennek, neki nincs szüksége arra, hogy a szép művészetekkel keresse kenyerét!”

Eközben mulatott, élte világát tetszése és kedve szerint. Könnyed, vidám egyénisége megnyitott előtte minden ajtót, s mindenki szívesen látta és fogadta.

Nemsokára egész Stockholm ősmerte, mint legkönnyelműbb, legvigább és legfáradhatlanabb divatnőst; mindenki kedvelte nyílt egyé-

— Nem építünk vashidat. Az aradi kincstári vashidak ügye mindenkor élénken foglalkoztatta Arad város közvéleményét annnyival is inkább, miután attól a polgárság érdeke is nagyrészen függött. Most a kérdésben éppannyira váratlan, mint szenzációs fordulat állott be: az aradi kincstári vashidak ügyét ugyanis a miniszter végleg elejtette, s azt határozta, hogy egyelőre a jelenleg is használatban levő hidat hozzájókárba, illetve azt kiépítette, adja át a közforgalomnak, megjegyezzük azonban, hogy bár e hír alapossága és valódiságában tekintettel a forrásra, melyből kaptuk, kételkedni okunk nincsen, mindazáltal remélhető, hogy Arad város illetékes hatóságának sikerülni fog a miniszteriumnál ezen ügyet a régi és felfogásunk szerint Arad város érdekeinek egyedül megfelelő mederbe terelni.

— Világos főszolgabíró nélkül. Olyan kort élünk ma, mikor az élet különfélesége csodálatosabbnál csodálatosabb dolgokat vett felszínre. Hanem a milyen eset most történt, az mégis felrzza a kedélyt az egyforma unalomból. K a b d e b ó Kálmán, a világosi főszolgabíróról szól a fáma. A tény az, — mint értesülünk — hogy K a b d e b ó Kálmán világosi főszolgabíró beadta lemondását F á b i á n László főispánhoz. A vármegye alispánjához S z a t h m á r y Gyulához is intézett levelet, melyben hivataláról tesz jelentést, valamint a hivatalos pénzekről is tett formaszertinti kimutatást, mely arról tanuskodik, hogy hivatalában rend volt. A főispánhoz intézett levelében lemondása mellett nyugdíjának fentartását kéri. A legsodálatosabb a dologban az, hogy a lemondását jelző levele után K a b d e b ó Kálmán eltűnt Világosról, s mindeddig nem tudni tartózkodásának helyét. Ertesüléseinket bár több helyről erősítették meg, mégis fentartással közöljük.

— Az aradi kénsvagyár. A zalatnai kénipar-társulatnak Arad városa egy feállítandó kénsvagyárra telket jelölt ki a kurticsi-uton. A hatóság tegnap ejtette meg a helyszini szemlét, s az építkezés ellen sem egészségügyi, sem más tekinteteből kifogást nem emelt.

— A radnai-uti védtöltés. A kövezet-bizottság tegnap tárgyalta Arad város hozzájárulását ama védtöltéshez, melyet az arad-osanádi öntöző csatorna mentében a mezőhegyesi

jóságigazgatóság huzna, s amelyhez, mint-hogy a töltés ugy a temesvári vasuti pályatestet, mint Arad városát is védendő, e két érdekelt félnek is hozzá kellene járulni a költségek arányában. A kövezetbizottság azonban a város árvízvédelmét sokkal inkább biztosítottattnak látja, azért, hogy eredeti tervét végrehajtva, a radnai-ut és temesvári vasuttest közötti gátat emeli, illetve erősíti meg. Ez mig egyrészt sokkalta kevesebbe kerül, mint a hozzájárulás, teljesen megfelel a közbiztonsági követelményeknek.

— Öreg honvédek segélyezése. Az elagott honvédek segélyezését eddig a központi honvéd-segély-egyesület intézte el, melynek székhelye Budapesten volt. Most — mint az aradi polgármesteri hivatal értesítették — a miniszterelnök fogja ezeket a segélyezéseket elintézni. Az új rendszer első működése mindjárt abban nyilvánult, hogy vagy husz segélyezési kérvényt küldtek vissza a polgármesteri hivatalhoz véleményezés végett.

— Körendelet az anyakönyvekről. Serényen dolgoznak a belügyminiszteriumban és egymást érik a legkülönbözőbb körendeletek, melyek az október elsején életbelépő állami anyakönyvvezetés és polgári esketésre vonatkozó előintézkedéseket tartalmazták. Tegnap a város polgármesteréhez érkezett körendeletben a belügyminiszter azt rendeli el, hogy az egyes anyakönyvvezető-lelkészek kérésesének fel arra, hogy az általuk vezetett anyakönyveket szeptember 30-án zárják le és az arról szóló jelentéseket minél előbb teljesszék be a közigazgatási hatóságokhoz.

— A vingai polgármesterválasztás. Vinga városának tegnap öt tagu küldöttsége járt a belügyminiszteriumban, hogy L a t k ó z y Imre államtitkár a Vingai polgármesterválasztás ügyében való közbejárásra kérje fel. A küldöttség leginkább arra kérte az államtitkár, hasson oda, hogy a temesi alispán D o b r o s z l á v József fővárosi rendőrfogalmazót is jelölje a polgármesteri állásra.

— Épülő város. Pécska városa, mint levelezünk írja, újabban meglehetősen fejlődésnek indult. Most készitik az aszfaltjárót s a legutóbbi képviselőtestületi gyűlés már elhatározta, hogy Ó-P é c s k á n két artézi kutat és több mellék-kutat furat, amelyekre a szükséges költségeket is megszavazták. A kutakra nagy szükség volt, mert a jó és egészséges ivóvíz hiánya következtében a lakosság nagy része a tisztátalan Maros vizét itta. A város haladá-

niségét és szívesen mulattak vele. Fő jellemvonása volt, amit sokan nem tudták megérteni, hogy mindig vig volt, mulatós, s ha mulatott, egész egyéniségét e mulatságba vonta, egész erejét, gondolatait, lelkét és testét. Es még sem fáradt ki soha. Tuláradó életkedvvel volt megáldva, mely sohasem pihent, sohasem szállt alá és mely a legridegabb, legközönségesebb élvezetekben is feltalálta a frisset és a tisztát.

Az otthont e két év alatt nem kereste fel; nem látta atyját két éven át.

Két ízben határozta el magát, hogy haza megy, de mind a kétszer megváltoztatta szándékát.

Első ízben akkor határozta el magát a hazamenetelre, midőn véletlenül megtudta, hogy nagyanyja meghalt. Atyjától már azelőtt kapott értesítést, hogy az öreg asszony rosszul van. Testi erői napról-napra fogynak, — írta az apa fiának a nagyanyjáról, — s már nem is hagyhatja el az ágyat. Az a kevés emlékező tehetsége is elhagyta, ami még előttem meg volt. — Abban a képzelődésben élt, hogy ő — Axel — mint kis gyermek távozott el hazulról. Mikor azután érkei is felmondták a szolgálatot, csak azon időpontra emlékezik, amikor legboldogabb volt. Egyedül foglalkozása az, hogy harsnyát kötöget a „kis hercegek” számára, majd ha haza jön. — Fel akarják világosítani néha, hogy a kis herceg férfi lett, ez aztán még jobban zavarja, s így megahagyják őt hitében.

De amit Karr nem irt meg fiának, az az

volt, hogy ő maga is nagy vigaszt lelt a nagy-mama önámításában, s legboldogabb, legszebb perozai azok voltak, miket az öreg asszony éjje mellett töltött el, a „kis herceg”-ről beszélgetve, s ilyenkor ő maga is elfelejtette a jelent, s visszatért a mult időkbe s óhajtá, hogy bár örökké tartottak volna a mult idők.

Axel pedig leveleiben sohasem kérdezősködött nagyanyjáról, s levelei, mik rövidek voltak, rövenesen e mondattal végződtek: „küldj pénzt!”

Anyja és fia ezen időben, ugy szólván, egyetlen központ körül forogva, először értették meg egymást. De már akkor az öreg asszony a sír szélén állott.

Gombolyagát egészen felkötötte, még mielőtt meghalt. Mikor az utolsó szem is fel volt kötve, csodálkozott, hogy a kicsi nem jelent meg azonnal. Nyugtalan lett, s végre arra a gondolatra jött, hogy elküldi neki a harsnyákat. Talán használhatja. Es addig nem is nyugodott, mig ő maga nem csomagolta be a harsnyákat, s mig meg nem győződött arról, hogy Karr ráírta a címet. — Sőt sajtóságot erélylyel követelte, hogy a csomagot azonnal küldjék el, s Karr kénytelen volt teljesíteni kívánságát. Erre a szegény asszony nyugodt és csöndes lett. — A következő nap reggelén holtan találták ágyában.

Es most újra irt Karr fiának, hogy jelen akar-e lenni nagyanyja temetésén, melyet es esetben egy-két nappal elhalaszt.

(Folytatása következik.)

sára mutat az a körülmény is, hogy ebben az évben igen sok szép új ház épült.

— **Megismételt tüntetés.** Az a tüntetés, amelyet néhány diákokra biztatására az eszéki horvátok az Eszékei játszó magyar színtársulat ellen intéztek, tegnap megismétlődött. Mint Eszékről táviratozzák, az előadás előtt már körülbelül három ezer ember gyűlt össze a színháznál, ahol az előadás meghallgatására menő magyar közönséget hangos „Abczug” kiáltásokkal fogadták. A rendőrség, amely egész este a városháza udvarán fegyverben állott, hiába igyekezett tizenegy óra tájban a tömeget feloszlatni. A tömeg nem oszlott fel, hanem énekelve, a magyarokat gyalázó kiáltásokkal végigvonult a város utcáin. A rendőrség számos embert elfogott.

— **Minden áron meg akart halni.** Reisz Sándor aradi kávészépe tegnap foszfordatot ivott öngyilkossági szándékából. Öngyilkossági kísérlete nem sikerült azonban, mivel Tisza Mór dr.-nak sikerült őt az élet számára — legközelebbi öngyilkossági kísérletig — megmenteni. Mert ebben az egész esetben az a legnevezetesebb, hogy a fiatal asszony immár harmadszor szerez, kallamellenséget effele dolgokkal férje-urának, a osendes kávésnak, Reisz Sándornét. Öngyilkosságaira állítólag gyógyíthatlan betegsége ösztönözte.

— **A kispesti vérfürdő.** A kispesti vérfürdő áldozatai közül immár csak ketten élnek. — Tegnap reggel fél nyolczkor ugyanis meghalt a harmadik nővér, a nyolcosztendő s Etelka. A kis leány holttestét átszállították a törvényszéki orvostani intézetbe és atyja és Matild nővérének holtteste mellé helyezték. Gucker Károly és Matild leánya már a negyedik nap óta fekszenek temetetlenül az intézetben, mert a pestvidéki törvényszék még mindig nem intézkedett a felbontásukról. Ez a menthetetlen mulasztás nem a törvényszéket, hanem a rendőrséget, illetve a monori főszolgabírói hivatalt terheli, amelyek illetőségi kifogásokkal egymásra hárítják a szent szomorú akasztást. A főkapitány és a Szent István-kórház ugyanis augusztus 4-én jelentette be a vizsgálóbírósnak Gucker Károly és Gucker Matild halálát. A bíróság augusztus 5-én hozta meg végzését, amely szerint a törvényszéki bontást mellőzi, mert a beterjesztett adatok szerint kétségtelen, hogy Gucker Károly gyilkolta meg a feleségét és leányát s hogy a tettes öngyilkossá lett, társa nem volt a gyilkosságban és így a vizsgálóbíró akciója véget ért. Együttal felhívták az államrendőrséget, hogy a rendőri bontás iránt intézkedjék. — A rendőrség erre nézve magát illetéklennek mondotta, mert az eset Kispeszt községben történt, amely a monori járás főszolgabírói hivatala alá tartozik s a vizsgálóbíró végzését az adatokkal együtt további intézkedés végett a monori főszolgabírói hivatalhoz tette át. Ez a hivatal is, ugy látszik azon töprenkedett, hogy ő fővárosi kórházban nem köteles hivatalos bontást végezni, mert máig sem intézkedett. Végre is a vizsgálóbíró, aki a lapokból értesült arról, hogy a halottak még mindig temetetlenek, értesítette a főkapitány-ságot és a törvényszéki orvostani intézetet, hogy a holttestek eltemetése ellen a bíróságnak kifogása nincs. Így a negy napos halottak talán ma holnap mégis elkerülnek az intézeti halottas szobából.

— **Csalás sürgőnyel.** Résszerűen megirtuk azt a hihetetlen vakmerőséggel elkövetett csalást, melynek főhőse Kovács Lajos kispesti lakos. Az illető megismerkedve egy Kovács Lajos nevű (ez a valódi Kovács) sertéskereskedővel, Új-Aradról sürgőnyözött az illető feleségének 450 frtért, s az összeget tényleg fel is vette. A csaló onnan jött a gondolatra, hogy a sertéskereskedő eldicsekedett a vagyoni állapotával, s azt állította, hogy a neje bármikor küld neki — ha uton van — táviratilag is pénzt. A tolvaj, ki külvőben már Popovics Tódor név alatt is követett el különböző gazságokat, megszökött. A rendőrség országosan körözti. Személyleírása körülbelül ez: 35—40 év közötti magas termetű,

kövér arcu, sápadt férfi, fekete körszakállal, erős szemöldökkel, bajusszal, feltűnően magas homlokkal.

— **Az aradi közúti vaspálya kocsijai** aug. 11-től az indóháztól Buzsákig délelőtt $\frac{1}{2}7$, $\frac{1}{2}8$, $\frac{1}{2}11$ és $\frac{1}{2}12$ órákor, délután $\frac{1}{2}1$, $\frac{1}{2}2$, $\frac{1}{2}4$, $\frac{1}{2}5$, $\frac{1}{2}6$ és $\frac{1}{2}7$ órákor pontosan vasuti idő szerint közlekednek. A városba az első kocsi 5 órákor, az utolsó kocsi este 9 óra 45 perczkor indul.

— **Tél a kánikulában.** Mint borszékeni tudósítónk írja, ott a kedves, enyhe időjárás hírtelen zord idő váltotta fel úgy, hogy a fürdővendégek kénytelenek téli ruhában járni. A hőmérő higánya 24 R^o-ról egyszerre + 8 R^o-ra szállt s így a külső léghő hőmérséke egyenlő a fürdők vizének hőmérsékével, ami a fürdőzés iránti kedvet és vágyat nagyon leszálította.

— **Szerb-tövis irtás.** A szerb-tövis ez évben a június havi esőzések folytán egyes helyeken dusan tenyészik. Figyelmeztetjük a földtulajdonosokat és bérlőket az irtásra, mivel a mulasztók büntetetté fognak. Az utakon a hatóság eszközölteti az irtást.

— **Harapos kutya.** Steiner Lipót és nejét aradi lakókat, kik a külváros egyik utcáján sétáltak egész gyanútlanul, egy kutya goromba módon támadott meg. Mindkettőjüket megharapta a mérges kutya, a melyet most megfigyelés céljából egy időre elzártak.

— **Czirkusz Aradon.** Henry nagy lovardája pénteken az ma délután 8 órákor külön vonattal Aradra érkezik és szombaton augusztus hó 10-én tartja első, negyedik előadását. A nagy és igen számos tagból álló lovardára felhívjuk a közönség figyelmét.

MULATSÁGOK.

A nyomdászok mulatnak.

— A vasárnapitáncestélyről. —

Rendkívül fesztelen lesz az „Aradi nyomda részvénytársaság” személyzetének e hó 11-én megtartandó táncmulatsága.

A nagymérvű előkészületek és az elfogyott jegyek sz. mából ítélve, ez a mulatság lesz az idei nyári vigalmak koronája.

A táncvigalmat megelőzőleg rövid, de mulattató felolvasást rendeznek az intézők, akik teljes odaadással az est sikerén fáradoznak.

Igy szavalni fog Szűts Mihály, monológot ad elő Sipkai Boriska, a jónévű műkedvelő, míg Hrabovszky Lajos az „Aradi Közlöny” segédszerkesztője egy teljesen új „Mikor én műkedvelő voltam” című humoreskjét fogja felolvasni. A programot Braun Hugó zárja le egy vig monológgal.

A felolvasó-estély után következik a tánc, mely millenniumi postával van egybekötve. Ennek mulattató, kellemes voltáról meg fognak győződni azok, akik a rendezőség által már felkért bájos hölgyek kezeiből fogják átvenni a kacagatóbbnál kacagatóbb üzeneteket, ötlettől, pajzanságtól, duzzadó leveleket.

Új meglepetést készít a rendezőség nemcsak a női vendégek, hanem a férfi vendégek részére is.

A nők által leszeretettreméltóbbnak megszavazott fiatal ember, érdekes ajándékot kap emlékül. E czélből minden belépő hölgy szavazó czédulát kap, s kire legtöbb szavazat esik, az kapja a jutalom tárgyat.

Fesztelen jókedv ezen mulatságról nem hiányozhat, mert a figyelmes, fáradhatlan rendezőség minden irányban gondoskodik a vendégek mulattatásáról.

A millenniumi posta Aradon még nem volt, s így az ajdonság ingerét bir, s ez egygyel több ok arra, hogy a közönség f. hó 11-én este 8 órákor minél nagyobb számban jelenjék meg a városligeti vigadó nagytermében.

A kiserdő este fényesen ki lesz világítva, s a lovasuti kocsik egész éjjel közlekedni fognak.

A tánczrendeket a „nyomda részvénytársaság” pazar eleganciával állította ki, úgy, hogy ez maga is kellemes emléke lesz annak a bálnak, mely édes óráival bizonyára sokáig fog a jelenvoltak lelkében élni.

Jegyek előre válthatók a rendezőbizottsági tagoknál; az „Aradi nyomda részvénytársaság” irodájában; Révész Nándor, Klein Mór, Muskát Miksa, Berger Lipót, Neumann M. A. urak kereskedésében, „Confektio” üzlet Andrassy-tér (Hermann palota).

(=) **Dalestély Borszéken.** A „Gyergyószentmiklósi Dalegyelet” Kriosa Péter karnagy vezetése alatt augusztus 5-én hangversenyt rendezett a „Borszékeni szegény tanulók ruházati alapja”-jávára. A 25 tagból álló egyesület nemzeti sászó alatt vonult be a hangverseny előtti nap délutánján, a két szállagos dalosok jó kedvűen s a legszebb reményekkel szálltak meg a csanósházban, a honnét kiki a részére kijelölt szállásra ment. Visszatérésük azonban egész csendben, majdnem észrevétlenül történt a kedvezőtlen eredmény lehangoló hatása miatt. Az estélyen nagyon kevesen vettek részt s nemcsak, hogy egyetlen krajczár nem jutott az említett célra, de még ráfizettek, mivel a 47 frt bevétellel szemben csak a kocsifvar 36 frtba került. A műsor „Borus az éghatára” Bieger Györgytől, „Sira Tisza” Lányi Ernőtől, „Lassan, halkán” (induló) Kriosa Pétertől, „Kurucz borsdal” Káldi Gyulától s még egy pár ismert népdalból állt. Az egyes számokat ugyan ügyesen adták elé, de még sem oly zenei képességgel, a mi feljogosította volna arra, hogy primitív készletekkel a nyilvánosság elé lépjenek.

TÁVIRATOK.

A hercegprimás körlevele.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.) Vaszary Kolos hercegprimás széküldte a püspökökhöz körlevél fogalmazványát, melyet a püspökök a polgári házassági törvény kérdésében kibocsátani fognak. A körlevél hangja igen mérsékelt, semmi akciózt nem kíván az egyházpolitikai kérdésben és a törvényekkel szemben a passzivitást ajánlja.

Kinevezett anyakönyvvezetők.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. távirata.) A Bud. Tud. arról értesül, hogy Perczel Dezső miniszter kinevezte a pozsonymegyei 116 anyakönyvvezetőt. — A kinevezettek között vannak a városi főjegyző, a polgármerterek, a rendőrkapitány, a szolgabíró, községi és körjegyzők, egy nyugalmazott csendőrszázados, egy néptanító, egy községi bíró, ki egyszersmind okleveles ügyvéd.

Beksics újabb műve.

Budapest, augusztus 2. (Saj. tud. táv.) Beksics től egy újabb nagyfontosságú munka jelenik meg holnap. Címe: „A román kérdés és a fajok harca.” Francia kiadásban Párisban is holnap jelenik meg.

A nemzetiségi kongresszus.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.) A nemzetiségi kongresszust a főkapitányságnak bejelentették azzal, hogy f. hó tizedikén a nemzeti szállóban óhajtják megtartani. A kongresszus tárgya a közös működési program megállapítása. Hatan írták alá, közöttük Mudrony.

Urechia Magyarországon.

Budapest, augusztus 8. (Saj. tud. táv.) Urechia Vazul a román liga elnöke néhány napja Magyarországon körutazást

tesz, hogy a román vezérférfiakkal tanácskozhasson. Ma Pestre érkezett a nemzetiségi kongresszusra. A nap folyamán a küldöttekkel konferenciázott. Innen Büszszelbe megy az interparlamentáris kongresszusra.

A milliomos gyilkosa.

Budapest, aug. 8. (Saj. tud. táv.) Chászár Károlyt, aki tegnap délután Deutsch Lajos milliomost lelőtte, ma délelőtt átadták az ügyészségnek. Chászár egészen meg van törve, s most már belátja tettének nagy horderejét. Az ügyészség külön czellában helyezte el. Császár ellenelőre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság miatt a btk. 278. §-a alapján indítják meg az eljárást. A vizsgálattal Haupt vizsgálóbíró biztá meg.

Ujabb részlet gyanánt jelentik, hogy Deutsch tegnap még együtt ebédelt vejevel: Szécsi Ferenczcel, az István főhercegben és nagyon derült hangulatban volt. Még azt is megbeszéltek, hogy este ismét együtt fognak vacsorálni. Innen ment aztán irodájába, ahol Chászár rál volt a végzetes találkozás.

Deutschot társa: Haas palotájában helyezték ravatalra.

Megszökött leány.

Budapest, aug. 8. (Saj. tud. táv.) Nyári Izidor tekintélyes ferenczvárosi kereskedő tizennégy éves leánya zongoratanítóval Schwartz Jenő rabbiképző intézeti tanítóval megszökött. A szerelmeket a rendőrség a pályaudvaron elfogta.

Elítélt segédorvos.

Kassa, augusztus 8. (Saját tud. táv.) Skarvin Béla dr. helyőrségi segédorvos beszélgetés közben barátai előtt a szociális viszonyokról nyilatkozott, kijelentve, hogy ő Tolsztoj hive és sajnálja, hogy mint orvos sem teljesíthet humanus szolgálatot, míg a katonák közt él, mert fegyver mellett, kommandóra kell katonai hivatását teljesítenie. Később levélben a parancsnokságnak kijelentette, hogy nem marad szolgálatban és a kórházat elhagyta. Erre letartóztaták és elmebeli megfigyelés ürügye alatt hosszabb ideig fogva volt; végre rangvesztésre, három havi szigorított fogságra és diplomájának elvesztésére ítélték. Az eset polgári körökben mély felháborodást kelt.

A bolgár helyzet.

Szófia, aug. 8. (Saj. tud. távirata.) A fejedelmet vasárnapra várják. Megérkezése pontosan nincs megállapítva, mert az utazási rendelkezések titokban történnek. Megérkezésekor az elővigyázati intézkedéseket fokozzák, mert tartanak tőle, hogy az elkésireedett Stambulovisták megzavarják a rendet. A miniszterelőkháza előtt éjjel-nappal gyalog és lovas rendőrök vigyáznak.

Érdekes nyilatkozat.

Páris, augusztus 8. (Saj. tud. táv.) Túr tábornok Contrexeville fürdőhelyen Ignatievvel beszélgetve ezt az érdekes nyilatkozatot tette: Biztosítom, hogy Oroszországban nyoma sincs magyarelles hangulatnak. Negyvenkilencben részt vett a szabadságharc leveré-

sében, de nem tetszett ez egy orosznek sem. A tiszték a magyarokkal rokonszenveztek és ki nem állhatták az osztrák tiszteket. Ebből párbajok eredtek és Ignatiev is résztvett segédként, mert a nemzetiségi kérdésben túlzóknak ő is lépre ment, de a tábornok felvilágosítása folytán más véleménynyel van és megígérte, hogy a millenniumra ha teheti Pestre jön, hogy megismerkedjék a magyarokkal.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

Gyenes és Balog összegjelentése. Budapest, augusztus 8. Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltlen kínáltak, a vételkedv jó volt, s az irányzat kedvező volt. Elkelt 20,000 mm. teljes napi áraikon.

	százszáza	kilogramm	frt
Tiszavidéki	100	82.	6.50
"	100	82.	6.52 1/2
"	200	81.	6.52 1/2
"	300	80.	6.50
"	100	82.	6.50
"	100	82.	6.55
"	100	81.	6.55
"	200	82.	6.55
"	100	80.	6.56
"	100	81.	6.50
"	200	81.	6.55
"	100	81.	6.47 1/2
"	2000	81.	6.47 1/2
"	200	81.	6.40
"	100	81.	6.42 1/2
"	800	81.	6.50
"	100	81.	6.52 1/2
"	400	81.	6.42 1/2
"	400	81.	6.50
"	100	80.	6.52 1/2
"	100	80.	6.42 1/2
"	100	80.	6.50
"	150	80.	6.47 1/2
"	250	79.	6.47 1/2
"	150	79.	6.40
Postvidéki	200	80.	6.40
"	100	80.	6.45
"	100	80.	6.42 1/2
"	200	78.	6.35
Bácskai	2100	79.	6.30
"	2200	79.	6.30
Fehérmegyei Raktárokon	300	78.	6.47 1/2
"	500	79.	6.52 1/2
"	980	77.	6.52 1/2
"	1000	78.	6.45
Zab	100		6.85
"	200		6.75
"	100		6.70
"	100		6.65
"	100		6.60

Határidőüzlet: Amerikából érkezett lanyhább jegyzések dacára nálunk valamivel szilárdabban indult az üzlet buzában s közepes forgalom mellett ugy is maradt. Tengeri változatlanul indult mérsékelt vásárlási kedv mellett változatlanul zárult.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.33-6.35
Buza május-juniusra	6.77-6.79
Őszi rozs	5.40-5.41
Tengeri május-juniusra	4.51-4.58
Tengeri július-augusztusra	5.80-5.85
Őszi zab	5.63-5.65
Répeze	9.05-9.15

Külföld: New-York: búzára 1/8-3/8, tengerire 5/8- lanyhább. Chicago: búzára 1/8-5/8, tengerire 1/8-7/8 lanyhább. Páris lanya, London és Liverpool változatlan.

Értéktőzsdé: Szilárd külföldi zárlatok következtében nálunk is igen szilárdan indult az üzlet, míg később bécsi jegyzésekre tetemesen ellanyhultak a papírok.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	400.80
Magyar hitelrészvény	492.-
Osztrák államvasut	421.50
Rima-Murányi	287.-
Lombard	111.-

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi esarnok. 1895. évi augusztus hó 7-én. Hísvott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilon felüli súlyban) — krig. Öreg közép (páronkint 300-400 kilogramm súlyban) — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 49.-50. krig. Fialat közép (pkint 251-320, krig. súlyban) 48.-49. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilg. terjedő súlyban) 48.-49. krig. II. Magyar szedett: Nehéz

(páronkint 280 kilon felüli súlyban) — krig. — Közép (pkint 220-280 kilg. súlyban) — krig. — Könnyű (pkint 250 kilg. terjedő súlyban) — krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilon felüli súlyban) 48.-49. krig. Közép (páronkint 220-260 kilogramm súlyban) 48.-49. krig. — Könnyű (páronkint 220 kilg. terjedő súlyban) 47.-48. krig. Sertéselés szám 1895. aug. hó 5-én volt készlet 80516 darab. 1895. aug. hó 6-án felhajtator: 150 darab, 1895. auguszt. 6-án elszállított 829 drb. 1895. augusztus 7-én maradt készletben 80387 drb. — A bizottság tés ületirányzata: Változatlan.

Sz es z ü z l e t

— Augusztus 8. — Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52 forint 50 krajczár, kicsinyben 53 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. — Budapest, augusztus 8. d. u. 5 óra.

Buza bánági új	6.15-6.55
Buza tiszavidéki	6.10-6.60
Buza pestvidéki	6.10-6.60
Buza fehérmegyei	6.10-6.60
Buza bácskai	6.10-6.60
Roze új, elsőrendű	5.35-5.40
Roze új, másodrendű	5.30-5.35
Arpa takarmány	5.15-5.30
Arpa égetai való	5.15-5.30
Arpa sörfőzdei	5.15-5.30
Zab	6.70-7.-
Tengeri bánági	5.75-5.80
Tengeri másnévű	5.70-5.76
Káposzta-repeze bánági	8.-8.50
Kólea	6.-6.60
Buza márczius-április	6.76-6.77
Buza szeptember-október	6.32-6.33
Buza május-junius	6.39-6.40
Roze szeptember-október	6.39-6.40
Tengeri május-junius	4.50-4.52
Tengeri július-augusztus	5.60-5.65
Tengeri októberre	5.63-5.65
Zab márczius-április	5.62-5.64
Zab szeptember-október	5.62-5.64
Káposzta-repeze augusztus-szeptember 1894.	9.-9.10

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. — Bécs, 1895. augusztus 8.

Magyar koronajáradék %	436.-
Magyar hitelrészvény	398.50
Osztrák hitelrészvény	185.50
Anglobank részvény	272.50
Laenderbank részvény	188.60
Bécsi bankgyesületi részvény	414.25
Osztrák államvasut részvény	109.25
Déli vasut részvény	285.-
Osztrák északnyugati vasut részvény	288.50
Rimamurányi részvény	575.-
Brassói kőszénbánya részvény	670.-
Dunagőzhajózási részvény	93.-
Lloyd-társulat részvény	345.50
Alpasi bányarészvény	
Union	

VIZJELZÉS.

1895. évi augusztus hó 8-án reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzón:

Észlelési állomás	Hőmérséklet °	Időjárás	Vizállás	
			estimétr.	estimétr.
Branyoska	+ 19°	derült	+ 22	—
Gyulafehérvár	+ 21°	derült	— 113	—
Arad	+ 21°	derült	+ 3	—
Makó	+ 21°	derült	+ 91	—
Szeged	+ 21°	derült		

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1895. augusztus 8.

A m. kir. főtábornoki hivatal.

IDEGENEK NEVSORA.

— Augusztus 8. — Fehér Kereszt szálloda: Kaufmann Jenő mérnök, Budapest. Lehoczy Sándor hivatalnok, Budapest. Gróf Biszinger N. nagybirtokos, Pleikoviz. Nádor szálloda: Gross Sándor kereskedő, Nagyvárad. Weil Józsefné kereskedő neje, Korniaréva. Leopold Zeiga kereskedő és neje, Nagylak. Erkel János mérnök, Gyula. Három Király szálloda: Jerniker N. kapitány, Szeged. Vasuti szálloda: Kraul Gyula géptechnikus, Budapest. Hegedűs Ede vasútépítési vállalkozó, Báltaszék. Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Uj üzlet megnyitás.

Van szerencsénk Nagyságodat tisztelettel értesíteni, hogy **Aradon, Vörösmarty-utca 2. sz. a. dr. Darányi-féle házban**

ROTSCHILD és KLEIN cég alatt

egy a mai kornak megfelelő

női divat és confectio üzletet, mellékelve női ruhateremmel nyitottunk.

A t. hölgyközönség becses figyelmét bátorkodunk felhívni **dúsan felszerelt raktárunkra**, hol mindennemű

kész női és leány gyermek felöltők, egymint gallérok, ceppek mantillok, szüts és szörme árúknak

a legelső párisi, bécsi és berlini modellek után

a legizlésebben s a legjutányosabb árak mellett lesznek kaphatók.

Különösen pedig saját műhelyünkben mérték szerinti megrendeléseket a leggondosabb kivitelben fogunk pontosan eszközölni.

Kiváló tisztelettel

Rotschild és Klein.

814

592/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vágóhídi hulladékoknak a vágóhídtól a gyéptérre szállításához szükséges 2 kocsi elkészítése iránt folyó évi augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár darabonként 147 ft.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1895. évi aug. hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

1803/895. k. h.

Hirdetmény.

A zalathnai kénkovand ipar részvénytársaság Aradon a libás-dülőben a kurticsi-ut mentén fekvő s ezelőtt Rotter örökösök tulajdonát képezett 9095., 9096. és 9097. számmal jelölt földterületen egy kénsav- és műtrágyagyár létesítésére telepengedély iránt folyamodván, az 1884. XVII. t. cz. 27. §-a értelmében a telep helyszíni tárgyalásának határidejéül 1895. évi augusztus hó 17-ik napjának d. e. 6 óráját s arra az érdekelteket a jelen hirdetmény útján azzal hívom meg, hogy a telep helyszíni és tervrajza valamint a gyártás üzemének tüzetes leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályában f. évi augusztus hó napjáig mindenkor a hivatalos órák alatt megtekinthető s netáni észrevételek ugyanott írásban előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtekinthetők, mert amennyiben ilyenek nem emelhetnek, ha azt egyébként közteltekintetek nem gátolnák, a telepengedély az 1884. évi XVII. t. cz. 30. §-a értelmében ki fog adatni.

Arad 1895. évi augusztus hó 3-án.

A kapitányi hivatal mint I. sz. fokú iparhatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1681/1895. pm.

Hirdetmény.

Néhai Pálffy Józsefné szül. Kishalmy Klementina emlékezetére idősb. Kishalmy Ferencz ur által tett alapítvány 4000 frnyi tőkéjének 200 frtot tevő egy évi kamatai, mint kiházasítási vagy üzletberendezési összeg a f. évi augusztus hó 19-én egy az aradi polgári jótékony nőgyelet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsiségi szorgalmas árvának, vagy egy oly egyénnek, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett s mint nagykoru lép házasságra, vagy kezd üzletet. — ki fognak adatni.

Azok tehát, kik ezen segílyt elnyerni óhajtnak s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhivatnak, hogy kérvényüket hozzám 1895. évi augusztus hó 17-ig benyujtsák.

Arad, 1895. évi augusztus hó 5-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

16111/1895.

Hirdetés.

A nm. földmívelésügyi m. kir. Miniszter ur 47596/95. rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy az osztrák belügyminiszter ur folyó évi július hó 15-én 20784 sz. a. kelt értesítése szerint elő sertéseknek Selmech-Bélabányáról és Szabadkáról Ausztriába való bevitele továbbá intézkedés csupán a «Productiv Genossenschaft der Wiener Fleischselcher» című társaság vágóhídjára szabad.

Együttal megjegyezzük, hogy ugyancsak az osztrák belügyminiszter fentidézett értesítése szerint a nevezett társaság vágóhídjára 120 kilogramm élősúlynál kisebb súlyú sertések is bevihetők, mely körülmény folytán f. é. július 7-én 44394 sz. a. kelt földmívelési miniszteri rendelet 1. pontjának az élősúlyra vonatkozó meghatározása ily értelemben módosul: Továbbá elrendeljük, hogy az ily sertésszállítványokat kísérő marhaleveleket az idézett rendeletben előírtakon kívül az első oldalon fent, a következő jeggzettel kell ellátni «Für die Productiv Genossenschaft der Wiener Fleischselcher».

Végül megjegyezzük, hogy 44706 sz. a. és 42820 sz. a. kelt rendeletben közölt azon ausztriai városok nevei közzé, melyekbe elő sertések szállíthatók: Csehország Kolín városa is felveendő.

Arad, 1895. július 26.

A városi tanács.

„Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.”

1684/1895. p. m.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város területén a fogyasztási és italadónak, valamint a szesz italmérési adónak 1896/1898. évekre, való biztosítása céljából az aradi magy. kir. pénzügyigazgatóság által a tárgyalások megindítván erre határidőül a folyó hó 13-ik napjának d. e. 10 órája, helyül pedig a városház kis terme tüzetett ki.

Ennek következtén azon adóköteles feleket, akik adónemek szerint csoportosulva a bor- és söritaladó, a hus és cukor fogyasztási adó, vagy a szeszitalmérési adókat megváltani szándékoznak ezennel felhívom, hogy a tárgyaláson vagy személyesen megjelenjenek, vagy a kir. közjegyző által hitelesített vagy pedig egy pénzügyőri közeg és ez által kifogástalannak ismert két tanu által előttemzendő megbízó levéllel ellátott egy vagy több megbízottat küldjenek.

Az adóköteles felek névjegyzéke a polgármesteri irodában megtekinthető.

Arad, 1895. évi augusztus hó 6-án.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

1551/1895.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város polgármestere ezennel közhírré teszi, hogy Arad szab. kir. város közönsége és a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége, a radnai utnak-illetve a temesvári vasut Mikalaka község határában elvonuló testének a Maros folyó ellenében való védekezés céljából eszközözendő felemelésének engedélyezése iránt kérvényezvén ezen kérvény a hozzá csatolt tervekkel együtt 1895. évi augusztus hó 7-től szeptember hó 5-ig terjedő 30 napra közszemlére a polgármesteri hivatalban kitétetek s egyidejűleg a kérvény tárgyalására 1895. évi szeptember hó 6-ik napjának d. e. 10. órája, tárgyalási helyül pedig Arad szab. kir. város székházának tanácssterme kitézetett.

Egyidejűleg mindazokat a kik a kérdése mű által érdekelvők felhívom, hogy az ellen netáni észrevételeiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval annál inkább eladják mintha ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1895. augusztus 5.

Salacz

királyi tanácsos,
polgármester.